

Svenska, B1

29 april 2021

Lektion 6 av 10

Lektion 6

- Dagens läxa
- Grammatik: huvudsats + bisats
- Läsa och lyssna: 3 kulturpersoner

Valborg = valborgsmässoafton

- Valborg = sista april.
- Tradition på valborg: Att titta på **en brasa/en eld** och lyssna på studenter som sjunger .
- Många tar på sig sin **studentmössa** på valborg.

Första maj-tåg!

- Tradition på 1 maj:
 - *Gå första maj-tåget*
 - *Gå i första maj-tåget*
- Högtid för **arbetarrörelsen.**
- Hur firar man första maj där ni har bott/kommer ifrån?

~~Hur mår du?~~

~~Ha det så bra!~~

~~Här hittar du min läxa~~

~~Här finner du min läxa~~

Skriva ett mejl

"Hur mår du?" är en bra fråga!

Men när du skriver ett jobbmejl, är "Hur mår du?" för direkt.

Istället för att fråga "Hur mår du?":

1. Hej Carolina,

Hoppas att du mår bra.

2. Hej Carolina,

Hoppas att allt är väl med dig.

3. Hej Carolina,

Hoppas att allt är fint med dig.

4. Hej Carolina,

Hoppas att allt är bra med dig!

Istället för "Här hittar du min text" eller "Här finner din text":

- Här kommer min text.
- Jag bifogar dagens läxa i det här mejlet.
- Jag bifogar dagens läxa.
- Här kommer texten som vi har i läxa till idag/imorgon/nästa vecka.

Istället för att säga "Ha det så bra!":

- Ha en fin dag!
- Glad torsdag!
- Allt gott,
Isabella
- Många hälsningar,
Isabella
- Hälsningar,
Isabella
- Hälsar,
Isabella
- Bästa,
Isabella (om du känner personen ganska bra.)

Hej Carolina,

Hoppas att allt är fint med dig!

Här kommer min text som vi har i läxa till imorgon.

Glad torsdag!

Isabella

Isabellas läxa

Mening 4, s. 18 i ÖB:

1. *Vem skriver du till?*

Lasse och Karin. Jag frågar dem om de vill komma hit nästa helg.

= Rätt grammatik!

2. *Vem skriver du till?*

Lasse och Karin. Jag frågar mig om de vill komma hit nästa helg.

= Rätt grammatik!

- Nummer 2 är rätt **grammatiskt**. Men det låter "gammelsvenska". Rätt grammatik men ingen pratar så.

- Jag dricker, jag drack, jag har druckit.
- Dör, dog, dött
- Faller, föll, fallit
- Finns, fanns, funnits
- Får, fick, fått
- Försover mig, försov mig, försovit mig
- Ger, gav, gett
- Gör, gjort, gjort
- Har, hade, haft
- Kommer, kom, kommit
- Lägga sig, lade sig, lagt sig
- Måste, måste, måste
- Ser, såg, sett
- Ska, skulle, ska
- Skilja sig, skilde sig, skilt sig
- Skriver, skrev, skrivit
- Säger, sade, sagt
- Säljer, sålde, sålt.
- Sätter sig, satte sig, satt sig
- Tar, tog, tagit
- Vinner, vann, vunnit

Läxan till idag: Verb!

Reflexiva verb: repetition!

Vilka reflexiva verb minns du från **i tisdags**?

Kan du nämna några reflexiva verb du gör i badrummet?

Alltid reflexiva!

**Några verb är alltid reflexiva.
Exempel:**

-
- att gifta sig
- att skilja sig
- att bry sig
- att bestämma sig
- att koncentrera sig
- att anpassa sig
- att akta sig
- att ångra sig
- att försova sig

Ofta reflexiva!

- att ställa sig
- att sätta sig
- att klippa sig
- att tvätta sig
- att torka sig
- att anmäla sig
- att kamma sig
- att ta på sig
- att ta av sig
- att klä på sig
- att klä av sig

Välj rätt reflexivt verb + tempus

Övning 3, s. 19 i ÖB: Reflexiva verb + verb!

- Gull-Britt har **bestämt sig** för att börja studera japanska, så hon har **anmält sig** till en kurs i japanska. Hon känner sig glad.
- Johan har frågat Maggan om hon vill **gifta sig** med honom. Hon svarade ja först, men nu är hon inte så säker längre. Maggans mamma har sagt att hon ska **akta sig** för honom. Hon säger att Johan är en riktig casanova, precis som Maggans pappa. De **skiljde sig** när Maggan var tre år för Maggans mamma tröttnade på hans affärer.
- Oscar ligger i soffan och latar sig. Han borde jobba med sitt projekt, men grannarna spelar så hög musik så att han inte kan **koncentrera sig**. Nästa vecka ska han presentera projektet så han måste faktiskt börja förbereda sig nu. Han **sätter sig** vid datorn och öppnar dokumentet. Pust!
- Hon går till frisören och **klipper sig**. Hon **ångrar sig** och vill ha tillbaka sitt långa hår, men det går ju inte.
- Han hör inte mobilen, så han **försover sig** igen. Martin **bryr sig** mycket om hur han ser ut i håret. Så han **kammar sig** men han **rakar sig** inte idag.

Ordföljd: huvudsats + bisats

- Jag satt och skrev, och Jonas kom in i rummet.
- Jag satt och skrev, när Jonas kom in i rummet.

Huvudsats / bisats

- Jag satt och skrev och Jonas kom in i rummet.
- Jag satt och skrev, när Jonas kom in i rummet.

- En **huvudsats** kan stå själv.
 - Två/flera **huvudsatser** binds ihop med
 - *och, men, eller, för, så (konjunktioner)*
- En **bisats** kan inte stå själv.
 - En bisats börjar med
 - *att, om, därför att (subjunktioner)*
 - *som, där (relativt pronomen/adverb)*
 - *hur, varför (frågeord)*

Huvudsats / bisats

- Jag satt och skrev, **och** Jonas kom in i rummet.
- Bindeordet "och" **ingår inte** i den sista huvudsatsen ("och Jonas kom in i rummet").
Därför kan den satsen "stå själv".
Man kan säga "Jag satt och skrev" och "*Jonas kom in i rummet*".
- Jag satt och skrev, **när** Jonas kom in i rummet.
- Ordet "när" **ingår** i den sista satsen ("när Jonas kom in i rummet").
Därför kan den satsen inte "stå själv".
Man kan inte säga: "När Jonas kom in i rummet."

En mening kan bestå av en/flera huvudsatser eller en huvudsats + bisats,
t.ex:

- Min vän heter Felicia och hon är en mycket bra vän.
(En mening med 2 huvudsatser)
- Jag har en vän som jag tycker mycket om.
(En mening med 1 huvudsats och 1 bisats)

Huvudsats och bisats

- Skriv ner vad en huvudsats är.
- Skriv ner vad en bisats är.

Övning 5C, s. 22 i ÖB: Skriv klart bisatsen + tänk placering av **satsadverb**

- **Satsadverb:** ord som bestämmer hela satsen, t.ex:

inte, aldrig, alltid, verkligen, faktiskt, gärna, verkligen

"Jag vill aldrig resa." "Jag vill alltid resa." "Jag vill verkligen resa."

- I en huvudsats kommer satsadverbet efter första verbet i meningen:

"Man får inte röka på kaféer"

- I en bisats kommer satsadverbet före verbet i satsen:

"Alla vet att man inte får röka i kaféer."

Övning 5C, s. 22 i ÖB: "Skriv klart bisatsen + tänk placering av **satsadverb**"

(i en bisats kommer satsadverbet före verbet i satsen)

- Han sa att han inte kan komma. (Jämför med en huvudsats: Han kan inte komma)
- Mia och Klara hoppas att de aldrig ska gifta sig. (Huvudsats: De ska aldrig gifta sig.)
- Petronella tycker att man alltid måste säga sanningen. **Man**
- Knut undrar om Bertil verkligen är intresserad av fiske. **Bertil**
- Lovisa berättade för mig att hon faktiskt gillar ostron. **Hon**
- Ahmed sa att han gärna kommer hem till oss. **Han**
- Min pojkvän undrar om jag verkligen älskar honom. **Jag**

Partikelverb: verb + partikel

- En partikel är ett litet ord som ger verbet ny betydelse, t.ex. gå **upp**, gå **ner**, skynda **på**
- **Exempel:** *Jag äter vad jag vill. Jag bryr mig inte om jag går upp i vikt.*
- Övning 9, s. 16 i ÖB.
- Övning 9A, s. 25 i ÖB.

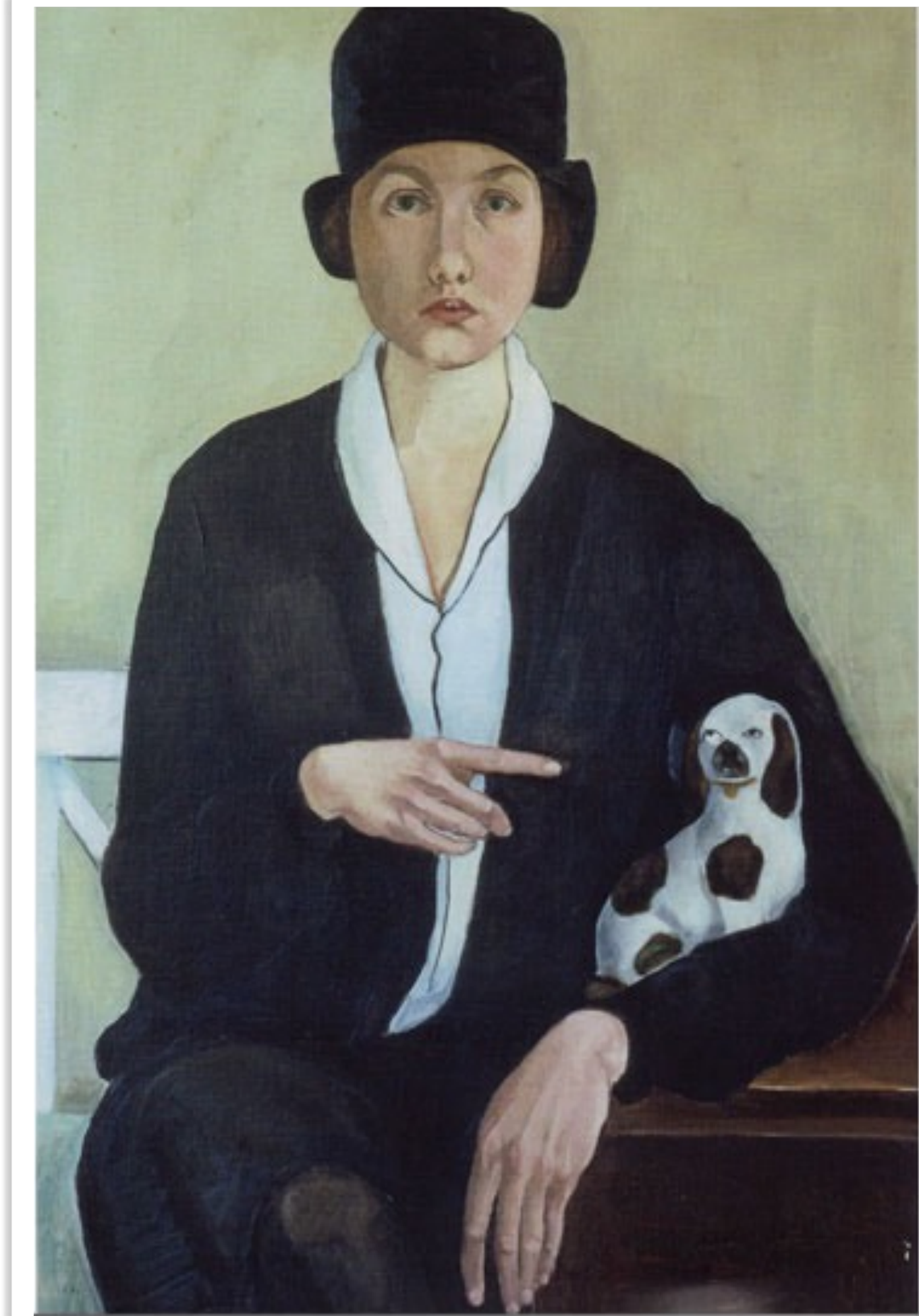
Läsa och lyssna: 3 kulturpersoner

- Övning 3, s. 28 i TB: "Tre svenska kulturpersoner på 1900-talet":
 - En konstsamlare: **Ernest Thiel**.
 - En konstnär/målare: **Eugene Jansson**, även kallad "Blåmålaren".
 - En författare: **Hjalmar Söderberg**: Känd för romanen "Doktor Glas"

Men hallå!

3 kulturkvinnor!

Selma Lagerlöf (1858–1940)

Författare

- Första kvinnan som fick Nobelpriset i litteratur
 - *Nils Holgerssons underbara resa*
 - *Gösta Berlings saga*

Karin Boye (1900–1941)

Poet

En känd dikt: *Javisst gör det ont*

”Javisst gör det ont när **knoppar** brister,
varför skulle våren annars tveka?”

”Of course it hurts when buds burst.
Otherwise why would spring hesitate?”

Elli Hemberg (1896–1994):

Konstnär

Ernest Thiel

- Ernest Theil, s. 28 i TB.
- Hans liv i en väldigt kort version. Några ord vi ska gå genom?

bankkarriär → mycket rik → fyra barn → skiljer sig → gifter om sig →
konstnärer och fester → konstsamling → palats → kärleken tar slut →
förlorar mycket pengar

Theilska galleriet på Djurgården i Stockholm!

Vad har vi gjort idag?

- Några bra **fraser i mejl** (ni ska få träna på det!)
- **Reflexiva verb**
- **Ordföljd**: huvudsats + bisats
- **Partikelverb**
- **Läsa** och **lyssna** på text

Till nästa gång:

- **Läs** din text högt 2 gånger.
- **Skriv stödord** så att du kan berätta om personen för de andra (i smågrupper).
- **Välj ut 2–3 saker** som du tyckte var extra intressanta i texten. Berätta om dem.
- **Välj ut 10 ord/uttryck** som du vill lära dig, t.ex. ord som är svåra eller ord som är "bra att ha".

Grupper

- Ernest Theil (Anna, Shiann, Anu, Ellen)
- Eugene Jansson (José, Vera, Alberto, Denis)
- Hjalmar Söderberg (Chiara, Az, Matthew, René)